00777475

លេខ / No: D28

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres extraordinaires au sein des Tribunaux cambodgiens

លេខសំណុំរឿង: ០០៣/០៧-០៩-២០០៩/អ.វ.ត.ក./ក.ស.ច.ស.

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
Office of the Co-Investigating Judges
Bureau des co-juges d'instruction

ចំពោះមុខ ៖ **ចៅក្រម យូ ប៊ុនឡេង**

ចៅក្រម Laurent KASPER-ANSERMET

កាលបរិច្ឆេទ ៖ ថ្ងៃទី០២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១

ភាសា ៖ អង់គ្លេស

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ៖ សាធារណៈ

ដីកាសម្រេចស្តីអំពីការបើកការស៊ើបអង្កេតបឋមឡើងវិញ

<u>សហព្រះរាជអាជ្ញា</u>

លោកស្រី ជា លាង

លោក Andrew CAYLEY

០០៣/០៧-០៩-២០០៩/អ.វ.ត.ក./ក.ស.ច.ស. លេខ/No: D28

យើង **Laurent Kasper-Ansermet** សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបម្រុងនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អ.វ.ត.ក.”)

បានឃើញកិច្ចព្រមព្រៀង ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣ រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយ ដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើច្បាប់កម្ពុជា និង ច្បាប់អន្តរជាតិ ដែលប្រព្រឹត្តក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចាប់ពីថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ រហូតដល់ ថ្ងៃទី ៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៧៩ (កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីអំពី អ.វ.ត.ក)

បានឃើញច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៤ (“ច្បាប់ស្តីពី អ.វ.ត.ក”)

បានឃើញវិធាន៥៥ វិធាន៥៦ វិធាន៦៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនៃ អ.វ.ត.ក (“វិធានផ្ទៃក្នុង”)

បានឃើញក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលធរមានថ្ងៃទី ២០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលត្រូវអនុវត្តក្នុងករណីដែលវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក មិនមានបញ្ញត្តិច្បាស់លាស់

បានឃើញការស៊ើបសួរលើបទចោទ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ការបំពារបំពានធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាក្រុងហ្សឺណែវចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ១៩៤៩ ការធ្វើទារុណកម្ម និងការធ្វើមនុស្សឃាត បទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា៣,៤,៥,៦,២៩ (ថ្មី) និង មាត្រា៣៩ (ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក និងមាត្រា៥០០,៥០១,៥០៣,៥០៥,៥០៦,៥០៧ និង ៥០៨ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាឆ្នាំ ១៩៥៦ ប្រឆាំងនឹងជនសង្ស័យពីររូប

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលើកទីពីរចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨ ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងលេខ ០០៣[1] ស្នើសុំឲ្យមានការចាប់ខ្លួន និងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជនសង្ស័យ

---

[1] សំណុំរឿង ០០៣/២០-១១-២០០៨/អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលើកទីពីររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងកងទ័ពបដិវត្តន៍កម្ពុជា ថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨ D1 ។

ដោយអនុវត្តវិធាន៤២ និង ៦៣ ហើយដែលដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរនេះ ត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿងនៅថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩[2]

ការរំលឹកឡើងវិញអំពីនីតិវិធី

បានឃើញការជូនដំណឹងអំពីការបិទការស៊ើបសួររបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០១១[3]

បានឃើញសំណើបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងបីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ សុំឱ្យទទួលយកឯកសារបន្ថែម[4] និងបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដើម្បីកំណត់ការទទួលខុសត្រូវរបស់ជនសង្ស័យ[5]

បានឃើញសេចក្តីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១[6] បដិសេធមិនទទួលយកសំណើសុំខាងលើ ដោយហេតុថាសំណើសុំទាំងនោះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិតែឯកឯង ខណៈដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិត្រូវបំពេញកិច្ចរួមគ្នាជាមួយនឹងសហសេវិកជាតិរបស់ខ្លួន ឬត្រូវមានសេចក្តីសម្រេចផ្ទេរអំណាច (វិធាន ១៣.៣) ឬកំណត់ហេតុខ្វែងយោបល់ (វិធាន ៧១.១)

---

[2] ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលើកទីពីររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីទី ថ្ងៃទី ៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ D1/1 ។

[3] ការជូនដំណឹងអំពីការបិទការស៊ើបសួរ ថ្ងៃ ២៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ D13 ។

[4] សំណើបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីមួយរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០៣ សុំឱ្យទទួលយកឯកសារបន្ថែម និងសេចក្តីសង្កេតលើស្ថានភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ D17 ។

[5] សំណើលើកទី ២ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមពាក់ព័ន្ធនឹង[ជនសង្ស័យ] ព្រមទាំងពាក់ព័ន្ធនឹងទីកន្លែងប្រព្រឹត្តបទល្មើស ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ D18 ។ សំណើបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីបីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទិននឹង មាស មុត និងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មដែលពាក់ព័ន្ធ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ D19 ។

[6] ដីកាសម្រេចស្តីអំពីសំណើសុំពន្យារពេលកំណត់ និងសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរស្នើឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ០០៣ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១ D20/3 ។

បានឃើញការជូនដំណឹងថ្មីនៅថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១ អំពីសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរខាងលើ[7] បន្ទាប់ពីការដាក់ចូលក្នុងសំណុំឯកសារដោយឡែកនៃកំណត់ហេតុនៃការខ្វែងយោបល់ ដោយទាមទារឲ្យមានការទទួលយកសំណើសុំទាំងនោះ ទោះបីជាថិរវេលាកំណត់រយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ បានផុតរលត់ហើយក៏ដោយ (វិធាន៦៦.១ និង៣៩.៤)

បានឃើញបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ប្រឆាំងសេចក្ដីសម្រេចថ្ងៃទី ០៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១[8] (វិធាន ៧៤.២ និង ៧៥.១)

បានឃើញសេចក្ដីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ បដិសេធមិនទទួលយកសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងបី ដែលបានធ្វើនៅថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១[9] ដោយហេតុថា៖

ក) អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលត្រូវបានប្ដឹងរួចហើយ គឺជាស្ថាប័នតែមួយគត់ដែលមានសមត្ថកិច្ចសម្រេចអំពីសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងបីដំបូងនោះ ។

ខ) សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនអាចប្រើប្រាស់ឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួនបានទេ (វិធាន ៣៩.៤) ។

គ) ការពន្យារថិរវេលា ១៥ ថ្ងៃ (វិធាន ៦៦.១) ដែលបានកំណត់ដើម្បីដាក់សំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ គឺជាការរំលោភលើគោលការណ៍ ដែលតម្រូវឲ្យនីតិវិធីមានដំណើរការឆាប់រហ័ស (វិធាន ២១.៤) ។

---

[7] សំណើបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីមួយរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០៣ សុំឲ្យទទួលយកឯកសារបន្ថែម និងសេចក្ដីសង្កេតលើស្ថានភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១ កថាខណ្ឌ D22 ។ ការដាក់ឡើងវិញ សំណើលើកទី ២ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមពាក់ព័ន្ធ នឹង[ជនសង្ស័យ] ព្រមទាំងពាក់ព័ន្ធនឹងទីកន្លែងប្រព្រឹត្តបទល្មើស ចុះថ្ងៃទី ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១ ។ សំណើបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីបីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទិននឹង [ជនសង្ស័យ] និងទីតាំងឧក្រិដ្ឋកម្មដែលពាក់ព័ន្ធ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១១ D24 ។

[8] បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ជំទាស់នឹង "សេចក្ដីសម្រេចស្ដីពីសំណើសុំពន្យារពេលកំណត់ និងសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរស្នើឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ០០៣" ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ D20/4/1 ។

[9] ដីកាសម្រេចស្ដីអំពីការដាក់សារជាថ្មីនូវសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរចំនួនបីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១ D26/1/1 ។

ឃ) សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ដែលអាចនឹងស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរចាប់តាំងពីថ្ងៃទី ០៩ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០ ប៉ុន្តែបានរង់ចាំរហូតដល់មានការជូនដំណឹងអំពីការបិទការស៊ើបសួរ ទើបធ្វើសំណើសុំ ។

ង) សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិមិនបានពិចារណាឲ្យបានហ្មត់ចត់អំពីបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា២ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក ដែលចែងអំពីយុត្តាធិការលើបុគ្គល ដែលជាបញ្ហាមួយដែលត្រូវពិនិត្យ ជាអាទិភាពជាងកិច្ចស៊ើបសួរដទៃទៀត ព្រោះការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដទៃទៀតអាចនាំឲ្យមានការចំណាយធនធានរបស់តុលាការដោយឥតប្រយោជន៍ និងដោយមិនទទួលខុសត្រូវ ។

បានឃើញបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចខាងលើ[10] ដែលលើកឡើងថា សិទ្ធិរបស់ខ្លួន និងសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសក្តានុភូត ត្រូវបានប៉ះពាល់ដោយហេតុថា ការស៊ើបសួរមិនមានលក្ខណៈពេញលេញយ៉ាងជាក់ច្បាស់ ម្យ៉ាងទៀតថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនអាចបង្កើតនូវការសន្និដ្ឋានមួយ ដែលគាត់មិនបានបំពេញតាមទំរង់ និងធ្វើការជូនដំណឹង ដោយមិនបានធ្វើការកំណត់ជាមុនអំពីឋានៈនៃជនសង្ស័យ និងប្រភេទពិតប្រាកដនៃបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ តាមរយៈការស៊ើបអង្កេតដែលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់បានឡើយ ។

បានឃើញការពិចារណារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះថ្ងៃទី ០២[11] និងថ្ងៃទី ១៥[12] ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ដែលធ្វើឲ្យសេចក្តីសម្រេចថ្ងៃ ០៧ ខែ មិថុនា និងថ្ងៃ ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ ចូលជាធរមាន ដោយសារមិនមានសម្លេងភាគច្រើនលើសលប់របស់ចៅក្រោម (វិធាន ៧៧.១៣) ។

I.

[10] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹង "ដីកាសម្រេចស្តីអំពីការដាក់សារជាថ្មីនូវសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរចំនួនបីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣" ថ្ងៃ២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១ D26/1/11 ។

[11] ការពិចារណារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទាក់ទងនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចស្តីពីសំណើសុំពន្យារពេលកំណត់ និងសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួ ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ០០៣ ថ្ងៃទី២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ D20/4/4 ។

[12] ការពិចារណារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទាក់ទងនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចស្តីអំពីការដាក់សារជាថ្មីនូវសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរចំនួនបីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ថ្ងៃទី១៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ D26/1/3 ។

១. ដោយហេតុថា ចៅក្រមដែលចុះហត្ថលេខាខាងក្រោម ក្នុងឋានៈជាសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបម្រុង បានចាប់ផ្តើមបំពេញមុខងាររបស់ចៅក្រមលោ ស៊ីហ្វ្រីត ប្លុង Siegfried Blunk ចាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ។

II.

២. ដោយហេតុថា ការស៊ើបសួរនឹងបញ្ចប់ជាស្ថាពរ តាមរយៈដីកា "ដំណោះស្រាយ" (វិធាន ៦៧.១) ឬ "ដំណោះស្រាយ" (មាត្រា ២៤៧.១ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា) ដែលអាចជាដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ឬដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់ ។

ដោយហេតុថា មកដល់ត្រឹមពេលនេះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៅមានសមត្ថកិច្ចនៅលើសំណុំរឿងនៅឡើយ[13] ។

ដោយហេតុថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមានសិទ្ធិក្នុងពិនិត្យឡើងវិញនូវរាល់សេចក្តីសម្រេចទាំងអស់ ដែលបានធ្វើកាលពីពេលមុន ទោះបីជាក្រោយពេលនៃការជូនដំណឹងអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ ក៏ដោយ[14] ។

៣. ដោយហេតុថា បន្ទាប់ពីបានឃើញកិច្ចនីតិវិធីទាំងឡាយ ដែលរៀបរាប់ខាងលើ ចៅក្រមដែលចុះហត្ថលេខាខាងក្រោម មានបំណងពិនិត្យឡើងវិញនូវភាពអាចទទួលយកបាននៃសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងបី ដែលធ្វើឡើងយឺតយ៉ាវដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ ។

III.

៤. ដោយហេតុថា វិធានផ្ទៃក្នុង និងច្បាប់កម្ពុជាមិនមានចែងបទប្បញ្ញត្តិច្បាស់លាស់ ចាំបាច់ត្រូវយោងទៅដល់ច្បាប់អន្តរជាតិ (មាត្រា ១២.១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពី អ.វ.ត.ក មាត្រា២៣ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក)

---

[13] សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងហេតុរបស់ ខៀវ សំផន ដែលមានគោលដៅផ្អាកភ្លាមៗនិងជាស្ថាពរនូវនីតិវិធីដោយមូលហេតុមានការរំលោភនីតិវិធី, អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១១, ឯកសារលេខ២ កថាខណ្ឌ ៦ ។

[14] នៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្រតុលាការបារាំង តុលាការកំពូល សភាព្រហ្មទណ្ឌ ថ្ងៃ០៩ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៥ បណ្តឹងសារទុក្ខ លេខ 94-84975 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៦ (D 1995 Somm 322 obs Pradel JCP 1996 I 3906 chron J-H Robert) ។ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ សភាព្រហ្មទណ្ឌ ថ្ងៃទី៤ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៨ បណ្តឹងសារទុក្ខ លេខ98-81678 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ២២០ ។

ដោយហេតុថា ច្បាប់អន្តរជាតិចែងថា ការពិនិត្យឡើងវិញលើសេចក្តីសម្រេច ដែលធ្វើរួចហើយ អាចធ្វើទៅបានចំពោះទឡ្ហីករណ៍ស្របច្បាប់ មិនត្រឹមតែនៅក្នុងករណីនៃការផ្លាស់ប្តូរកាលៈទេសៈ (អង្គហេតុថ្មី ទឡ្ហីករណ៍ថ្មី) ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏ត្រូវអនុវត្តផងដែរចំពោះករណីដែលសេចក្តីសម្រេចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយភ័ន្តច្រឡំ ឬបង្ករឲ្យមានភាពអយុត្តិធម៌[15] ។

ដោយហេតុថា វាគឺជា "អំណាចផ្ទាល់" របស់ចៅក្រម[16] ដែលមានអំណាចធ្វើការពិនិត្យដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ដែលអំណាចនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ និងយុត្តិសាស្ត្រ[17] ។

ដោយហេតុថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្លាប់បានធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចមុនៗរបស់ខ្លួន[18]។

---

[15] រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Milosevic IT-02-54-T សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំរបស់រដ្ឋអាជ្ញាដើម្បីសុំឲ្យមានការពិចារណាឡើងវិញអំពីសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីរបស់មេធាវីការពារក្តី Mitar Balevic, Vladislav Jovanovic, Vukasin Andric និង Dobre Aleksovski និងសេចក្តីសម្រេចតាមការផ្តួចផ្តើមផ្ទាល់ឲ្យមានការពិចារណាឡើងវិញអំពីការទទួលយកភស្តុតាង ៨៣៧ និង៨៣៨ ពាក់ព័ន្ធនឹងសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីមេធាវីការពារក្តី Barry Lituch អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ថ្ងៃ ១៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៥ ។ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Galic IT-98-29-54-AR73 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់អយ្យការសុំឲ្យទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍, អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ ថ្ងៃ១៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០១ កថាខណ្ឌ១៣ ។ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Mucic និងអ្នកផ្សេងទៀត IT-96-21-Abis សាលក្រមលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាក់ទងនឹងការសម្រេចទោស អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ ថ្ងៃទី ៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៣ កថាខណ្ឌ៤៩ ។ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Milutinovic និងអ្នកផ្សេងទៀត IT-05-87-T សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់អយ្យការសុំឲ្យមានការពិចារណាឡើងវិញអំពីសេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់អយ្យការ សុំឲ្យបន្ថែមវិធានការការពារពាក់ព័ន្ធនឹងសវនការ សម្រាប់សាក្សី K56 អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ថ្ងៃ ៩ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៦ កថាខណ្ឌ២ ។

[16] រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Galic IT-98-29-54-A សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំឲ្យមានការពិចារណាឡើងវិញ, អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ ថ្ងៃ ១៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ទំព័រ២ ។

[17] Milosevic ទល់នឹង សហព្រះរាជអាជ្ញា IT-02-29-54-AR73.7 សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឧប្បត្តិហេតុប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអំពីការតែងតាំងក្រុមមេធាវីការពារក្តី អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ ថ្ងៃ០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៤ កថាខណ្ឌ ៩-១០ យោងនៅក្នុង សំណុំរឿង ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតលើសំណើសុំស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម ថ្ងៃ១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ D164/4/13 កថាខណ្ឌ ២៦ ។

[18] សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំឲ្យមានការពិចារណាឡើងវិញអំពីសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការឆ្លើយតបចំពោះអង្គបុរេជំនុំជម្រះដោយមានវត្តមានបុគ្គល សំណុំរឿង ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ថ្ងៃ ២៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/68 កថាខណ្ឌ ២៥ និងសេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងការពិនិត្យឡើងវិញអំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សំណុំរឿង ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ថ្ងៃ ០១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ D364/1/6 កថាខណ្ឌ ៩ ។

៥. ដោយហេតុថា នៅក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិ មានបញ្ញត្តិចែងថា ការជូនដំណឹងដែលមានលក្ខណៈយឺតយ៉ាវ អាចត្រូវបានទទួលយក៖

ក) "ទម្លាក់ករណ៍ស្របច្បាប់" (តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតយោហ្គោស្លាវី, វិធាន នីតិវិធី និងភ័ស្តុតាង (វិសោធនកម្មលើកទី ៤៥) មាត្រា ១២៧ ។ តុលាការពិសេសសម្រាប់សេរ៉ាឡេអូន, វិធាននីតិវិធី និងភ័ស្តុតាង វិធាន១១៦) ។

ខ) ឬដើម្បី "ផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌" (តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ, បទបញ្ញា, វិធាន២៩)[19]។

ដោយហេតុថា នៅក្នុងបរិការណ៍នេះ តម្រូវឲ្យមានការថ្លឹងថ្លែងអំពីផលប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធ រវាងម្ខាងសារៈសំខាន់នៃសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចនៃអយ្យការ និងម្ខាងទៀតព្យសនកម្មដែលអាចកើតមានចំពោះភាគីផ្សេងទៀត[20] ។

ចំពោះបញ្ហានៃការជូនដំណឹងយឺតយ៉ាវ វិធាន ៣៩.៤ ចែងយ៉ាងច្បាស់ថា៖

"តាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្លួន សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាច៖ ខ) ទទួលស្គាល់ថាមានសុពលភាព ចំពោះកិច្ចទាំងឡាយណាដែលបានធ្វើក្រោយពីពេលកំណត់ ដែលមានចែងក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងនេះ ត្រូវបានផុតរលត់ ប្រសិនបើខ្លួនយល់ឃើញថាត្រឹមត្រូវសមហេតុផល" ។

ដោយហេតុថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ត្រូវបាននាំឲ្យទទួលយកសំណើសុំដែលយឺតយ៉ាវ ដើម្បីផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌[21] ។

---

[19] សូមមើលផងដែរ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Brima SCSL-04-16-T សេចក្តីសម្រេចលើសំណើបន្ទាន់របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីក្រោមវិធាន ៥៤ ទាក់ទងនឹងការដាក់សំណើសុំឲ្យមានការដោះលែង អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង II ថ្ងៃ ១៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៦។

[20] រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Lukic IT-98-29-32/1-AR65.1 សេចក្តីសម្រេចបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីអំពីសំណើរបស់ Sreboje Lukie សុំឲ្យមានការដោះលែងនៅក្រៅឃុំ អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ ថ្ងៃ ១៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៧ កថាខណ្ឌ១២ ។ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Boskoski និង Tarculovski IT-04-82-/AR65.3 សេចក្តីសម្រេចអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឧប្បត្តិហេតុរបស់ Ljube Boskoski ទាក់ទងនឹងសំណើលើកទីពីរ សុំឲ្យមានការដោះលែងឲ្យនៅក្រៅឃុំ អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ ថ្ងៃ ២៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៦ កថាខណ្ឌ៩ ។ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Muvunyi ICTR-200-55A-A សេចក្តីសម្រេចលើ "សំណើរបស់ជនត្រូវចោទ Tharcisse Muvunyi សុំឲ្យទទួលយកការកែប្រែមូលដ្ឋានសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងសំណើសុំពន្យារចិរវេលាក្នុងការដាក់សារណាសង្ខេបបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍" និង "សំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញាប្រឆាំងទៅនឹង "សំណើរបស់ជនត្រូវចោទ Tharcisse Muvunyi សុំឲ្យទទួលយកការកែប្រែមូលដ្ឋានសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍" អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ថ្ងៃ ១៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៧ កថាខណ្ឌ៧ លេខយោងចុងទំព័រ ២២ ។

[21] សេចក្តីសម្រេចជាសាធារណៈស្តីពីបណ្តឹងជិតចិត្តជាបន្ទាប់របស់សហមេធាវី ចំពោះលោកចៅក្រម ន៍យ ថុល ព្យួរបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងករណី នួន ជា សំណុំរឿង០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/

IV.

៦. ដោយហេតុថា ពាក់ព័ន្ធនឹងទឡ្ហីករណ៍ដែលលើកឡើងដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដើម្បីបដិសេធ មិនទទួលយកសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ការណ៍ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានប្ដឹង គឺមិនបានច្រានចោលនូវសមត្ថកិច្ចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតក្នុងការធ្វើសេចក្ដីសម្រេចទាក់ទងនឹងសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែលយឺតយ៉ាវ ប៉ុន្តែត្រូវបានធ្វើនិយ័តភាពនោះទេ (វិធាន ៧៧.១១) ។

ដោយហេតុថា ការជូនដំណឹងថ្មីអំពីសំណើសុំទាំងនោះ ដែលមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវកំណត់ហេតុនៃការខ្វែងយោបល់ បានបញ្ជាក់អំពីសុឆន្ទៈរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ។

ដោយហេតុថា ទោះក្នុងកាលៈទេសៈណាក៏ដោយ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតគួរត្រូវរង់ចាំសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដើម្បីធ្វើការសម្រេចជាស្ថាពរ ។

ដោយហេតុថា វាមិនមែនជាពេលវេលាដែលត្រឹមត្រូវ ក្នុងការបន្ទោសទៅដល់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ដែលបានធ្វើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរយឺតយ៉ាវ ក្នុងកាលៈទេសៈដែលថា៖

ក) របាយការណ៍អនុវត្តដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួសរបស់អ្នកស៊ើបអង្កេតពីថ្ងៃទី ០៩ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០ និងបញ្ចប់ថ្ងៃទី ១០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១[22] ត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿងនៅថ្ងៃទី ០៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១១ ។

ខ) ភ័ស្តុតាងផ្សេងទៀតត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង នៅក្នុងខែមុនការជូនដំណឹងអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ (ឯកសារជាងមួយពាន់ត្រូវបានផ្ទេរពីសំណុំរឿង០០២ នៅថ្ងៃទី ០៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ហើយនិងជាង ១៣០ ទៀតដែលត្រូវបានផ្ទេរនៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១, កំណត់ហេតុស្ដាប់ចម្លើយជាច្រើនរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវបានផ្ទេរក្នុងចន្លោះថ្ងៃ ២៦ និង ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ

ក.ស.ច.ស ថ្ងៃ ០៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨ កថាខណ្ឌ៨ ។ សេចក្ដីទាក់ទងនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឲ្យមានការពន្យារចិរវេលាកំណត់ និងបន្ថែមការកំណត់ចំនួនទំព័រ ដែលអនុញ្ញាតដើម្បីអាចដាក់ចម្លើយតបតែមួយទៅនឹងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធិ ខៀវ សំផន និង អៀង សារី និងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយចំនួន ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើភាពអាចអនុវត្តបាននៃទ្រឹស្ដីសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក សំណុំរឿង ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ថ្ងៃទី ៩ ខែកុ ម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១០ កថាខណ្ឌ ០៧ ។

[22] របាយការណ៍អនុវត្តបញ្ចប់ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរ ថ្ងៃ ១០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១ D2/1 ។

២០១១[23], ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងពាក្យប្ដឹងជនរងគ្រោះជាច្រើនត្រូវបានផ្ទេរ នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១) ។

ដោយហេតុថា សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិមិនបានមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីចូលមើលសំណុំរឿងដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម និងមូល (វិធាន ៥៥.៦) ដែលនេះធ្វើឲ្យការបំពេញភារកិច្ចរបស់គាត់ក្នុងការស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលគាត់យល់ថាសំខាន់ចាំបាច់ មានការលំបាក (វិធាន ៥៥.១០) ។

ដោយហេតុថា គោលការណ៍ដែលលើកឡើងដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដែលតាមរយៈគោលការណ៍នោះនីតិវិធីត្រូវដំណើរការក្នុងថិរវេលាមួយឆាប់រហ័ស មិនអាចនឹងប៉ះពាល់ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលល្អរបស់តុលាការ ដែលតម្រូវឲ្យមានការស៊ើបសួរពេញលេញ ក្នុងប្រយោជន៍របស់គ្រប់ភាគីទាំងអស់នោះទេ (វិធាន ៥៥.១) ។

ដោយហេតុថា ជាក់ស្ដែង មានការលេចឡើងនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធី នូវរបាយការណ៍មួយធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១០ ដោយមានការលើកឡើងថា "ការស៊ើបសួរនៅមិនទាន់ត្រូវបានបញ្ចប់"[24]។

៧. ដោយហេតុថា ម្យ៉ាងទៀត គិតមកដល់ពេលនេះ ជនសង្ស័យ ដែលមិនធ្លាប់ត្រូវបានស្ដាប់ចម្លើយនៅឡើយនោះ មានផលប្រយោជន៍ជាក់ច្បាស់ក្នុងការនិយាយអំពីបទចោទប្រកាន់ ដែលមានប្រឆាំងនឹងពួកគាត់។

ដោយហេតុថា ជនរងគ្រោះមិនអាចត្រូវបានដកហូតសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការស្ដាប់ចម្លើយ សិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌ សិទ្ធិទទួលបានការពិត និងសិទ្ធិទទួលបានសំណងខូចខាត ដោយមិនមានទឡ្ហីករណ៍ស្របច្បាប់ឡើយ[25] ។

---

[23] កំណត់ហេតុស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី ថ្ងៃ ២៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១១ D6 ដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿងថ្ងៃ ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ។ កំណត់ហេតុស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី ថ្ងៃ ២៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១១ D8 ដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង ថ្ងៃ ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ។ កំណត់ហេតុនៃការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី ថ្ងៃ ២៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ D12 ដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿងថ្ងៃ ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១។

[24] របាយការណ៍អំពីស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ ចុះថ្ងៃ ទី៣០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១០ D2/23 ទំព័រ៣ ។

[25] ដើម្បីសិទ្ធិទទួលបានការពិត៖ អង្គការសហប្រជាជាតិ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស *របាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញការឯករាជ្យទទួលបន្ទុកធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មសំណុំនៃគោលការណ៍ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនិទណ្ឌភាព* Diane Orentlicher - អត្ថបទ

០០៣/០៧-០៩-២០០៩/អ.វ.ត.ក./ក.ស.ច.ស. លេខ/No: D28

ដោយហេតុថា មិនមានការពិនិត្យលើសំណុំពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងមូល ដែលខ្លះក្នុងចំណោមនោះ ទាមទារឲ្យមានកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម (ឧទាហរណ៍ ពាក្យសុំ 11-VSS-00064)។

ដោយហេតុថា ការបដិសេធមិនទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងបួន មានមូលដ្ឋានលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលចង្អៀតជាងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងយុត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិ ដែលការណ៍នេះ ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញ ។

V.

៨. ដោយហេតុថា ការស៊ើបសួរដែលបានធ្វើកន្លងមក មកដល់ពេលនេះ ហាក់ដូចជាមានលក្ខណៈខ្វះចន្លោះ និងប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់គ្រប់ភាគីទាំងអស់ ។

ដោយហេតុថា ការស៊ើបសួរបានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិជនសង្ស័យ ជនរងគ្រោះ និងអយ្យការ។

ដោយហេតុថា ភាពខ្វះចន្លោះទាំងអស់នេះមិនបានរួចផុតពីក្រសែភ្នែករបស់តំណាងសង្គមស៊ីវិល ដែលបានប្រតិកម្មតបយ៉ាងសកម្មទៅនឹងការជូនដំណឹងអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរនៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣។

ដោយហេតុថា ពេលនេះផលប្រយោជន៍សាធារណៈទទួលរងការប៉ះពាល់ ។

៩. ដោយហេតុថា នៅក្នុងកាលៈទេសៈបែបនេះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ដើម្បីទទួលយកសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងបី ដែលធ្វើនៅថ្ងៃទី ១៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ (វិធាន ៥៥.១ និង ៥៥.៥) ទោះបីជាសំណើសុំទាំងនោះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានភាពយឺតយ៉ាវ និងសម្រេចលើកិច្ចស៊ើបសួរដែលនឹងត្រូវបំពេញ ។

ដោយហេតុថា យោងទៅលើផលវិបាកនៃការបដិសេធមិនទទួលយករបស់ខ្លួនលើដំណើរការបន្តនៃនីតិវិធី សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនអាចយកភាពមិនប្រក្រតីដែលមានលក្ខណៈនីតិវិធីសុទ្ធសាធមកធ្វើជាមូលដ្ឋានបានឡើយ ។

បន្ថែម ថ្ងៃ ៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥ E/CN.4/2005/102/Add.1 គោលការណ៍ ២ ដល់ ១៨ ។ ដើម្បីសិទ្ធិទទួលបានយុត្តិធម៌៖ គោលការណ៍ ១៩ ។ ដើម្បីសិទ្ធិទទួលបានសំណងខូចខាត៖ គោលការណ៍ ៣១ ដល់ ៣៨ ។

ដោយហេតុថា ការបដិសេធមិនទទួលយកសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩ អាចត្រូវបានប្រដូចទៅនឹង "ការបដិសេធមិនជូនដំណឹង" ដែលផ្ទុយទៅនឹងកាតព្វកិច្ចស៊ើបសួរលើមូលដ្ឋាននៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨[26] ។

១០. ចុងក្រោយ ដោយហេតុថា នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនអាចលើកឡើងអំពីកាតព្វកិច្ចជាអាទិភាពនៃការពិនិត្យលើយុត្តាធិការបុគ្គលនៃ អ.វ.ត.ក ។

ដោយហេតុថា សញ្ញាណនៃ "អ្នកទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុត" ដែលកំណត់អំពីយុត្តាធិការរបស់តុលាការ (មាត្រា២ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក) បច្ចុប្បន្នកំពុងជាប់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដែលត្រូវចេញការពិចារណានៅថ្ងៃទី ០៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ នៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃបណ្តឹងរបស់ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ "ឌុច" ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងថ្ងៃទី ២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០[27] ។

ដោយហេតុថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវពិចារណាអំពីនិយមន័យដែលនឹងត្រូវកំណត់យកដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេច ។

ដោយហេតុថា នៅក្នុងបរិការណ៍នេះ ការស៊ើបសួរមានលក្ខណៈចាំបាច់ ដើម្បីវិភាគជាពិសេសលើស្ថានភាពឋានានុក្រមជនសង្ស័យ កម្រិតនៃអំណាចដែលពួកគេមានក្នុងអំឡុងពេលនៃអង្គហេតុ ដែលពួកគេត្រូវបានចោទប្រកាន់ ។

VI.

១១. ដោយយោងលើទឡ្ហីករណ៍ដែលបង្ហាញខាងលើ សេចក្តីសម្រេចថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ ដែល បានបដិសេធមិនទទួលយកសំណើបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ ដូចជាមានការភ័ន្តច្រឡំក្នុងការពិចារណា និងត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមិនមានទឡ្ហីករណ៍ស្របច្បាប់ ។

---

[26] នៅក្នុងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង សូមមើល Christian Guery ការស៊ើបអង្កេតបឋម ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ Dalloz កថាខណ្ឌ ១៤៧ ។ Pierre Chambon និង Christian Guery នីតិ និងការអនុវត្តនៃការស៊ើបអង្កេតបឋម Dalloz Action ២០០៧-២០០៨ កថាខណ្ឌ ២១.១៤ ។ សភាព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការកំពូល ថ្ងៃ១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩១ ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៣០០ ។ សភាព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការកំពូល ថ្ងៃ ២៦ កុម្ភៈ ១៩៩៧ ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៧៧ ។ សភាព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការកំពូល ថ្ងៃ៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៥ ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៤២ ។

[27] ការប្រកាសប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហមេធាវី កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច ប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ថ្ងៃ ២៦ កក្កដា ២០១០ ដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ E188/8 កថាខណ្ឌ ៧ ។

០០៣/០៧-០៩-២០០៩/អ.វ.ត.ក./ក.ស.ច.ស. លេខ/No: D28

ដោយហេតុថា សេចក្តីសម្រេចនោះមិនឆ្លើយតបទៅនឹងផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ បង្កឲ្យមានព្យសនកម្មឥតប្រកែកបានចំពោះគ្រប់ភាគីទាំងអស់នៃនីតិវិធី ។

ដោយហេតុថា ដើម្បីផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ត្រូវចាប់ផ្តើមបើកដោយឥតរង់ចាំនូវការស៊ើបសួរបឋមឡើងវិញ ដើម្បីបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរឲ្យបានពេញលេញ ឲ្យសមស្របទៅនឹងភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបទល្មើស ដែលចោទប្រកាន់នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលើកទីពីរ ថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨ ។

ដោយហេតុថា ការបើកការស៊ើបសួរឡើងវិញនេះអនុលោមជាពិសេសតាមកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពី អ.វ.ត.ក និងវិធាន ២១.១ (ក) ដែលចែងថា៖ *“បទបញ្ញាផ្ទៃក្នុងត្រូវតែបកស្រាយក្នុងន័យការពារជានិច្ចដល់ប្រយោជន៍របស់ជនសង្ស័យ ជនត្រូវចោទ ជនជាប់ចោទ និងជនរងគ្រោះ ដើម្បីធានាសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ និងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រកបដោយតម្លាភាព... ។ ក្នុងបរិបទនេះ៖ ក) ដំណើរការនីតិវិធីក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវតែមានយុត្តិធម៌ និងត្រូវគោរពគោលការណ៍ចំពោះមុខ ហើយត្រូវរក្សាបាននូវតុល្យភាពរវាងសិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងឡាយ ។ នីតិវិធីត្រូវធានាឲ្យបាននូវភាពដាច់ដោយឡែកពីគ្នា រវាងអាជ្ញាធរដែលទទួលបន្ទុកការចោទប្រកាន់ និងអាជ្ញាធរដែលទទួលបន្ទុកការវិនិច្ឆ័យទោស”* ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សម្រេច

ទទួលយកសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ថ្ងៃទី ១៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១១ បន្ទាប់ពីការពិនិត្យឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១១ ។

ប្រកាសថា ត្រូវបើកការស៊ើបសួរបឋមនៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨ ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១១

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបម្រុងអន្តរជាតិ

Co-juge d’instruction de réserve international
International Reserve Co- Investigating Judge

Laurent Kasper-Ansermet